

מסורת הש"ס

מי שאחזו פרק שביעי גימין

ס.ט.

לעזי רש"י

ט"ל (א) [נכנסת הפדיון אשאי,
(ב) [כ"ק חל, ונע"ז חל,
כח רש"י מרגום חמשות
י"ס אביו מלקחיה מרס
חשוכה], (ג) חולין חב,
(ד) ג"ל בני אכל נגדית
פרך פרך כ' ג איתא טי
ופירוש סוסן וע' בשם
ק' הירשטא שפנינו טי
ופרש"י שם טי מלך אגרוף
ונפירושן ט: פ"ד טי
מחוס ולקחן פ"ד וק' ע.
טי פ"ד טי מלך אגרוף
וע"פ שם ט: כ' ד"ה
ושפ"ה], (ה) [נפירושן
מחוס איתא חומתי ומר
פ"ד ג"ל טי פלגרי],
(ו) [נכנסת כ"ג, (ז) [נ"ר חס'
שם ד"ה כ"ג],

לכרוקס. חולי שבעין שקורין טי"ל:א: דש חומרי. מנומר כנשג כלומר של מחמת שמש: שני חלקים כחול וחלק אחד עוף או קף רחב דק של לברוקתי ליתי עקרבא דשב חומרי ונייבשהי בטולא ונישחוק תרתי מנתא כוחלא וחדא מנתא מיניה ולימלי תלתא מבחלי בהאי עינא ותלתא מבחלי בהאי עינא טפי לא לימלי דאי לא פקע עיניה לשברירי דליא נתי שודרא ברקא וניסר חדא כרעא מיניה וחדא כרעא מכלבא וניטרפו ינוקי חספא אבתריה ולימרו ליה ^אאסא כלבא אכסא תרגולא וליובי שב אומצי משבעה בתי וליבניהו ניהליה דשאי וניבליהו ^בבלקול דמתא בתי הכי לפשוט שודרא ברקא ונימרו הכי שברירי דפלוני בר פלוניא שבקינהו לפלוני בר פלוניא וליחור לכלבא בבכיתא דעיניה לשברירי דיממא ליתי שבעה סומקי מגווא דחיותא ונישניהו אחספא דאומנא וליתבי איהו מגווא ואיניש אחרינא מאבראי ונימא ליה עוריא רב לי דאיכול ונימא ליה האך פתיחא סב איכול ובתי דאכיל ליתבריה לחספא דאי לא הדרי עילויא לדמא דאתי מבחירא ליתי גברא כהן דשמיה לוי וליכתוב ליה לוי למפרע ואי לא ליתי איניש מעלמא וניכתוב ליה אנא פפי שילא בר סומקי למפרע ואי לא ניכתוב ליה הכי מעם דלי כמי כסף מעם דלי כמי פגם ואי לא ליתי עיקרא דאספסתא ואשלא דפירייתא עתיקא וקורטסא ומוריקי וסומקא דלוליבא ונקלינהו בהדי הדדי וליתי גבבא דעמרא וניגדול תרתי פתילתא ולטמיש בחלא וניגדול בקיטמא הדין וניתיב בנחיריה ואי לא ליחוי אמת המים דאולת ממורח כלפי מערב ונפסע וניקום חד כרעא להאי גיסא וחד כרעא להאי גיסא ונישקול מינא בידיה דימינא מתותי כרעא דשמאליה ובידיה דשמאלא מתותי כרעא דימיניה וניגדול תרתי פתילתא דעמרא וניטמיש במינא וניתיב בנחיריה ואי לא ליתיב תותי מרובא ונייתו מיא ולישרו עליה ולימרו כי היכי דפסקי הני מיא ליפסק דמיה דפלניא בר פלניא לדמא דאתי מפומא בדקינא ליה בגילא דחיתתא אי סרד מריאה קאתי ואית ליה תקנתא ואי לא מכבדא קאתי ולית ליה תקנתא אמר ליה רב אמי לרב אשי והאנן איפכא תנן ^אנישל הכבד ולא נשתיר הימנה כלום הריאה שניקבה או שחסרה אמר ליה כיון דמפומיה קאתי אימור איתמיה איתמח מר אי מריאה קאתי אית ליה תקנתא מאי תקנתיה ליתי שבעה ^בכונן מפירמא דסילקא ושבעה כוני פירמא דכרתי וחמשה כוני פירמא ותלתא כוני דטלפחי וכונא דכמונא וכונא דחבלי וכנגדן כנחא פטירתא וליבשיל וליכול ולישתי אבתריה שיכרא חריפא דטבת לכבא אמר רבה בר רב הונא ליתי תומא יחידאה ונימריש במישחא ומילחא ונתביה אטופראי דאלינא דההוא גיסא דריב ליה ונחדר ליה גרנפא דלישא וניזחדר לבישריה דקשי לחיורא לחינכי אמר רבי יוחנן ^אחומתי כי ממרו ועיקרא דחומתי עדיף מממרו ונינקוט בפומיה הני לאוקומי לבשולי ליתי פארי דריש נפיא וטלפחי בעפרייהו ושובלילתא וחומרתא דכשוחא ונינקוט כאמגוזא בפומיה לאיתוחי לינפח ליה חבירה תחיל חיותא בגילא דחיתתא לאוסקי ליתי עפרא מטולא דבית הכסא וניגבול בדובשא וניכול דמעלי ליה לברסם ליתי כי פיסתקא דנישדור וכי אמגוזא דחלביתא דובשניתא ומלי תרוודא דובשא חיותא ומלי נטלא בת מחוזא חמרא נקידא ונישלוקינהו בהדי הדדי וכי בשיל נשדור בשיל ליה כוליה ואי לא ליתי רביעתא דחלבא דעזא חיותי וניישיפה

רז

לברוקתי. הכא משמע דיש לה רפואה וכן צ"ל המוליא יין (שבת דף ע"ח). נמי קאמר שכן כותלין לברוקתי וקשה דבבביות (דף נ"ח): חשיב ליה גבי מומין הקצועין ואומר רבינו יחזק דל מה שאינו עובר מאיליו או ע"י רפואה קלה חשיב מום קבוע אי נמי רפואה דהכא ודהמוליא היינו במחלת החולי אכל כסוף החולי אין לו רפואה: **לכבא.** שנים כדפי' בקונטרס כן ולא כמו שפירש בעלמא (ע"ז דף כ"ח, א) דהינו מניכס מדאמרינן בערבי פסחים (דף ק"ג). לא מעקר ככא וכן בחולין (דף ע"ג): נמור כ"י ושיני דגברי זה לא שייך לומר בחניכס: **רז**

לברוקתי ליתי עקרבא דשב חומרי ונייבשהי בטולא ונישחוק תרתי מנתא כוחלא וחדא מנתא מיניה ולימלי תלתא מבחלי בהאי עינא ותלתא מבחלי בהאי עינא טפי לא לימלי דאי לא פקע עיניה לשברירי דליא נתי שודרא ברקא וניסר חדא כרעא מיניה וחדא כרעא מכלבא וניטרפו ינוקי חספא אבתריה ולימרו ליה ^אאסא כלבא אכסא תרגולא וליובי שב אומצי משבעה בתי וליבניהו ניהליה דשאי וניבליהו ^בבלקול דמתא בתי הכי לפשוט שודרא ברקא ונימרו הכי שברירי דפלוני בר פלוניא שבקינהו לפלוני בר פלוניא וליחור לכלבא בבכיתא דעיניה לשברירי דיממא ליתי שבעה סומקי מגווא דחיותא ונישניהו אחספא דאומנא וליתבי איהו מגווא ואיניש אחרינא מאבראי ונימא ליה עוריא רב לי דאיכול ונימא ליה האך פתיחא סב איכול ובתי דאכיל ליתבריה לחספא דאי לא הדרי עילויא לדמא דאתי מבחירא ליתי גברא כהן דשמיה לוי וליכתוב ליה לוי למפרע ואי לא ליתי איניש מעלמא וניכתוב ליה אנא פפי שילא בר סומקי למפרע ואי לא ניכתוב ליה הכי מעם דלי כמי כסף מעם דלי כמי פגם ואי לא ליתי עיקרא דאספסתא ואשלא דפירייתא עתיקא וקורטסא ומוריקי וסומקא דלוליבא ונקלינהו בהדי הדדי וליתי גבבא דעמרא וניגדול תרתי פתילתא ולטמיש בחלא וניגדול בקיטמא הדין וניתיב בנחיריה ואי לא ליחוי אמת המים דאולת ממורח כלפי מערב ונפסע וניקום חד כרעא להאי גיסא וחד כרעא להאי גיסא ונישקול מינא בידיה דימינא מתותי כרעא דשמאליה ובידיה דשמאלא מתותי כרעא דימיניה וניגדול תרתי פתילתא דעמרא וניטמיש במינא וניתיב בנחיריה ואי לא ליתיב תותי מרובא ונייתו מיא ולישרו עליה ולימרו כי היכי דפסקי הני מיא ליפסק דמיה דפלניא בר פלניא לדמא דאתי מפומא בדקינא ליה בגילא דחיתתא אי סרד מריאה קאתי ואית ליה תקנתא ואי לא מכבדא קאתי ולית ליה תקנתא אמר ליה רב אמי לרב אשי והאנן איפכא תנן ^אנישל הכבד ולא נשתיר הימנה כלום הריאה שניקבה או שחסרה אמר ליה כיון דמפומיה קאתי אימור איתמיה איתמח מר אי מריאה קאתי אית ליה תקנתא מאי תקנתיה ליתי שבעה ^בכונן מפירמא דסילקא ושבעה כוני פירמא דכרתי וחמשה כוני פירמא ותלתא כוני דטלפחי וכונא דכמונא וכונא דחבלי וכנגדן כנחא פטירתא וליבשיל וליכול ולישתי אבתריה שיכרא חריפא דטבת לכבא אמר רבה בר רב הונא ליתי תומא יחידאה ונימריש במישחא ומילחא ונתביה אטופראי דאלינא דההוא גיסא דריב ליה ונחדר ליה גרנפא דלישא וניזחדר לבישריה דקשי לחיורא לחינכי אמר רבי יוחנן ^אחומתי כי ממרו ועיקרא דחומתי עדיף מממרו ונינקוט בפומיה הני לאוקומי לבשולי ליתי פארי דריש נפיא וטלפחי בעפרייהו ושובלילתא וחומרתא דכשוחא ונינקוט כאמגוזא בפומיה לאיתוחי לינפח ליה חבירה תחיל חיותא בגילא דחיתתא לאוסקי ליתי עפרא מטולא דבית הכסא וניגבול בדובשא וניכול דמעלי ליה לברסם ליתי כי פיסתקא דנישדור וכי אמגוזא דחלביתא דובשניתא ומלי תרוודא דובשא חיותא ומלי נטלא בת מחוזא חמרא נקידא ונישלוקינהו בהדי הדדי וכי בשיל נשדור בשיל ליה כוליה ואי לא ליתי רביעתא דחלבא דעזא חיותי וניישיפה

לברוקתי. הכא משמע דיש לה רפואה וכן צ"ל המוליא יין (שבת דף ע"ח). נמי קאמר שכן כותלין לברוקתי וקשה דבבביות (דף נ"ח): חשיב ליה גבי מומין הקצועין ואומר רבינו יחזק דל מה שאינו עובר מאיליו או ע"י רפואה קלה חשיב מום קבוע אי נמי רפואה דהכא ודהמוליא היינו במחלת החולי אכל כסוף החולי אין לו רפואה: **לכבא.** שנים כדפי' בקונטרס כן ולא כמו שפירש בעלמא (ע"ז דף כ"ח, א) דהינו מניכס מדאמרינן בערבי פסחים (דף ק"ג). לא מעקר ככא וכן בחולין (דף ע"ג): נמור כ"י ושיני דגברי זה לא שייך לומר בחניכס: **רז**

גדרין כמין גלג"ט וכלשון רומי אשטרנגיליין: חומסי כי ממרו. עלי של חמוס פילגרי' טוב לרפואה וזו כמין עשב שקורין ממרו כלשון ארמי: ועיקרא דחומסי. שורש החימוס פילגרי' עדיף. לרפואה מממרו. ממרו שצדמוני' לשון מורי: פני. חומתי וממרו: לאוקומי. החולי של ינפח יותר מדאי: לבשולי. האצבעות שחקקן להם שלהן לחמן שחא' יולא' כשיבקעו אוחו: פארי דריש נפיא. סוכים גדולים שאפין למעלה בנפח כשמרקדין: וטלפחי כעפרייהו. עדשים עם עפר שנתלש בנן: ופכולילתא. תלתן פינגרי': וחומרתא דכשוחא. פרח שכשוחא היתלן: כאמגוזא. כשעור אגוז: לפסחוי. האצבעות של אשטרנגיליין שיעקעו ותל' הליחה: לינפח ליה. בגרונו: בגילא דחיתתא. שהוא חלול ויכנס וזע השחלים לתוכו כדאש אחד ויכניסנו בחור פיו של חולה עד הצליעה וינפח חכרו כדאש האחר וילא השחלים ויפלו ויחטו על החולי: לאוסקי. להעלות בשר לרפואת הכיקוע: מטולא דבית הכסא. מחמת כל אנשי המסודרות לבית הכסא בשדות וממוקטות כעין מושב: לברסם. חולי שקורין לורי' והוא כל מן הראש דרך החוטם: כי פיסתקא דנישדור. כשעור גלג"ט של ארץ מסס נשדור שקורין אמוניק"א: חלביתא דובשניתא. חלביתא דובשניתא שקורין גלמ"א: פטירמא. קף. נטלא. כלי מחזיק דביעת: חמר' נקידא. יין ללול יפה שאינו ארום: וכי בשיל נשדור בשיל כוליה. זה סימן יהיה לך לכשישאל הנשדור כדוע שאר סמנין מנושלין לפי שהוא קשה ונטייפה

לברוקתי. חולי שבעין שקורין טי"ל:א: דש חומרי. מנומר כנשג כלומר של מחמת שמש: שני חלקים כחול וחלק אחד עוף או קף רחב דק של לברוקתי ליתי עקרבא דשב חומרי ונייבשהי בטולא ונישחוק תרתי מנתא כוחלא וחדא מנתא מיניה ולימלי תלתא מבחלי בהאי עינא ותלתא מבחלי בהאי עינא טפי לא לימלי דאי לא פקע עיניה לשברירי דליא נתי שודרא ברקא וניסר חדא כרעא מיניה וחדא כרעא מכלבא וניטרפו ינוקי חספא אבתריה ולימרו ליה ^אאסא כלבא אכסא תרגולא וליובי שב אומצי משבעה בתי וליבניהו ניהליה דשאי וניבליהו ^בבלקול דמתא בתי הכי לפשוט שודרא ברקא ונימרו הכי שברירי דפלוני בר פלוניא שבקינהו לפלוני בר פלוניא וליחור לכלבא בבכיתא דעיניה לשברירי דיממא ליתי שבעה סומקי מגווא דחיותא ונישניהו אחספא דאומנא וליתבי איהו מגווא ואיניש אחרינא מאבראי ונימא ליה עוריא רב לי דאיכול ונימא ליה האך פתיחא סב איכול ובתי דאכיל ליתבריה לחספא דאי לא הדרי עילויא לדמא דאתי מבחירא ליתי גברא כהן דשמיה לוי וליכתוב ליה לוי למפרע ואי לא ליתי איניש מעלמא וניכתוב ליה אנא פפי שילא בר סומקי למפרע ואי לא ניכתוב ליה הכי מעם דלי כמי כסף מעם דלי כמי פגם ואי לא ליתי עיקרא דאספסתא ואשלא דפירייתא עתיקא וקורטסא ומוריקי וסומקא דלוליבא ונקלינהו בהדי הדדי וליתי גבבא דעמרא וניגדול תרתי פתילתא ולטמיש בחלא וניגדול בקיטמא הדין וניתיב בנחיריה ואי לא ליחוי אמת המים דאולת ממורח כלפי מערב ונפסע וניקום חד כרעא להאי גיסא וחד כרעא להאי גיסא ונישקול מינא בידיה דימינא מתותי כרעא דשמאליה ובידיה דשמאלא מתותי כרעא דימיניה וניגדול תרתי פתילתא דעמרא וניטמיש במינא וניתיב בנחיריה ואי לא ליתיב תותי מרובא ונייתו מיא ולישרו עליה ולימרו כי היכי דפסקי הני מיא ליפסק דמיה דפלניא בר פלניא לדמא דאתי מפומא בדקינא ליה בגילא דחיתתא אי סרד מריאה קאתי ואית ליה תקנתא ואי לא מכבדא קאתי ולית ליה תקנתא אמר ליה רב אמי לרב אשי והאנן איפכא תנן ^אנישל הכבד ולא נשתיר הימנה כלום הריאה שניקבה או שחסרה אמר ליה כיון דמפומיה קאתי אימור איתמיה איתמח מר אי מריאה קאתי אית ליה תקנתא מאי תקנתיה ליתי שבעה ^בכונן מפירמא דסילקא ושבעה כוני פירמא דכרתי וחמשה כוני פירמא ותלתא כוני דטלפחי וכונא דכמונא וכונא דחבלי וכנגדן כנחא פטירתא וליבשיל וליכול ולישתי אבתריה שיכרא חריפא דטבת לכבא אמר רבה בר רב הונא ליתי תומא יחידאה ונימריש במישחא ומילחא ונתביה אטופראי דאלינא דההוא גיסא דריב ליה ונחדר ליה גרנפא דלישא וניזחדר לבישריה דקשי לחיורא לחינכי אמר רבי יוחנן ^אחומתי כי ממרו ועיקרא דחומתי עדיף מממרו ונינקוט בפומיה הני לאוקומי לבשולי ליתי פארי דריש נפיא וטלפחי בעפרייהו ושובלילתא וחומרתא דכשוחא ונינקוט כאמגוזא בפומיה לאיתוחי לינפח ליה חבירה תחיל חיותא בגילא דחיתתא לאוסקי ליתי עפרא מטולא דבית הכסא וניגבול בדובשא וניכול דמעלי ליה לברסם ליתי כי פיסתקא דנישדור וכי אמגוזא דחלביתא דובשניתא ומלי תרוודא דובשא חיותא ומלי נטלא בת מחוזא חמרא נקידא ונישלוקינהו בהדי הדדי וכי בשיל נשדור בשיל ליה כוליה ואי לא ליתי רביעתא דחלבא דעזא חיותי וניישיפה

גדרין כמין גלג"ט וכלשון רומי אשטרנגיליין: חומסי כי ממרו. עלי של חמוס פילגרי' טוב לרפואה וזו כמין עשב שקורין ממרו כלשון ארמי: ועיקרא דחומסי. שורש החימוס פילגרי' עדיף. לרפואה מממרו. ממרו שצדמוני' לשון מורי: פני. חומתי וממרו: לאוקומי. החולי של ינפח יותר מדאי: לבשולי. האצבעות שחקקן להם שלהן לחמן שחא' יולא' כשיבקעו אוחו: פארי דריש נפיא. סוכים גדולים שאפין למעלה בנפח כשמרקדין: וטלפחי כעפרייהו. עדשים עם עפר שנתלש בנן: ופכולילתא. תלתן פינגרי': וחומרתא דכשוחא. פרח שכשוחא היתלן: כאמגוזא. כשעור אגוז: לפסחוי. האצבעות של אשטרנגיליין שיעקעו ותל' הליחה: לינפח ליה. בגרונו: בגילא דחיתתא. שהוא חלול ויכנס וזע השחלים לתוכו כדאש אחד ויכניסנו בחור פיו של חולה עד הצליעה וינפח חכרו כדאש האחר וילא השחלים ויפלו ויחטו על החולי: לאוסקי. להעלות בשר לרפואת הכיקוע: מטולא דבית הכסא. מחמת כל אנשי המסודרות לבית הכסא בשדות וממוקטות כעין מושב: לברסם. חולי שקורין לורי' והוא כל מן הראש דרך החוטם: כי פיסתקא דנישדור. כשעור גלג"ט של ארץ מסס נשדור שקורין אמוניק"א: חלביתא דובשניתא. חלביתא דובשניתא שקורין גלמ"א: פטירמא. קף. נטלא. כלי מחזיק דביעת: חמר' נקידא. יין ללול יפה שאינו ארום: וכי בשיל נשדור בשיל כוליה. זה סימן יהיה לך לכשישאל הנשדור כדוע שאר סמנין מנושלין לפי שהוא קשה ונטייפה

